ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ УКРАЇНИ

ГРОМАДЯНСЬКИЙ СПРОТИВ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

ВЕРСІЯ 1.0

2022 РІК

ЗМІСТ

Замість вступу

Окупант на нашій святій землі. Проте український народ чинить спротив, це наша спільна боротьба. І навіть якщо Ваше місто чи село опинилося по той бік лінії фронту – це не кінець нашої спільної боротьби.

Але що в цьому випадку чинити робітникові, службовцю, митцеві? Що чинити вчителеві, газетному редактору, лікареві чи державному службовцеві? Що чинити домогосподаркам, поштарям, залізничникам? Відповідь однозначна – **спротив до кінця окупації!**

Сьогодні, наша система національного спротиву чітка і структурована:

- *підпілля*, виступає нашою таємною організацією в тилу окупанта, і діє там, де партизанські сили поки що обмежені в русі;
- *партизанські сили* – наші активні громадяни з військовим досвідом, що кинули виклик уряду окупанта і не дають йому зламати нашу волю;
- і, **Ви** – цивільний та найчисельніший - ***допоміжний компонент*** українського національного спротиву! Від **Вас** залежить **успішність** підпілля та **активність** дій партизанських загонів.

Повсюдно, на тимчасово окупованих територіях громадяни України чинять спротив, влаштовують акти саботажу!

Необхідно кожному докласти зусиль, щоб підвищити їх загальну ефективність. Прості і головне безпечні дії, помножені на тисячі громадян, які їх проводять, стануть ефективною зброєю проти окупантів.

Прості та ефективні дії в широких масштабах будуть постійною і відчутною перешкодою для роботи окупантів.

Окупанти вже морально програли повномасштабне вторгнення ще до його початку, влаштуємо для них ще й вогняну землю під їх ногами!

Слава Україні! Героям Слава!

Ваша безпека передусім

Обсяг діяльності, яку Ви будете здійснювати, буде залежати не тільки від Ваших можливостей, але й від факторів безпеки навколо Вас. Не потрібно явно показувати свої наміри та підіймати ризик розкриття Ваших задумів.

Ваша підготовка до проведення заходів спротиву (вибір часу, місця, цілей) не повинна бути занадто складна. Ви повинні діяти якомога непомітніше.

Основні зауваження:

- Ви завжди повинні мати алібі. Продумайте алібі заздалегідь. Воно має бути просте та зрозуміле.
- Використовуйте для саботажів матеріали, які здаються для оточуючих безпечними. Розкладний ніж або мультитул можна спокійно носити з собою, які є багатоцільовими інструментами для створення пошкоджень. Сірники, каміння, тканина, сіль, та десятки інших руйнівних речовин можна носити або зберігати у вашому житловому приміщенні без будь яких підозр. Якщо Ви працюєте в певній професії чи галузі, Ви можете легко носити й утримувати такі речі, як гайкові ключі, молотки, наждачний папір, розчинники тощо.
- Спробуйте вчинити дії, за які може бути відповідальна велика кількість людей. Наприклад, диверсія на вулиці після настання темряви, яку Ви могли б здійснити проти військового автомобіля чи вантажівки, є ще одним прикладом дій, за яку вас майже неможливо звинуватити.
- Не бійтеся вчиняти дії, навіть за які вас можуть прямо звинуватити. Якщо це були поодинокі випадки у Вас є правдиві виправдання: Ви не спали декілька ночей і тому не зовсім тямили що коїться; Ви сплутали форму у військових тощо. При цьому завжди будьте щедрими у своїх вибаченнях. Часто Ви можете «вийти сухим з води» під прикриттям показної дурості, невігластва, надмірної обережності, навіть глупощів через недоїдання, відсутності ліків.
- Після того, як Ви вчинили простий саботаж, стримайте себе від спокуси залишитися на місці та подивитися на результат. Спостерігачі частіше викликають підозру. Звичайно, бувають обставини, коли Вам було б підозріло піти. Якщо Ви робите саботаж поряд зі своєю роботою чи біля свого будинку, Ви, природно, повинні залишатися поряд.
- Ви ніколи не повинні обирати цілі недосяжні щодо Ваших можливостей. Кожен має «працювати» на своєму рівні. Для прикладу, Ви не повинні намагатися самостійно виготовити вибухівку вдома, якщо раніш цим не займалися. Користуйтеся найпростішими інструментами для саботажу!
- Ви повинні намагатися пошкодити лише ті об'єкти та матеріали, які будуть використовуються ворогом. Перш за все пально-мастильні матеріали, харчі, медикаменти. При затяжній окупації окупанти будуть активно використовувати матеріали та інструменти для укріплення своїх фортифікаційних споруд та ремонту озброєння та техніки.
- Коли Ви досягнете успіху, не потрібно вихвалятися про це знайомим та своїм рідним. Їх незнання – Ваш та їх захист.
- Не зберігайте на своїх гаджетах (ПК, ноутбук, планшет, телефон) любі компрометуючі Вас матеріали, фото-відео, контакти…і навіть цей посібник.
- Використовуйте інші заходи безпеки, які на Вашу думку убезпечать Вас від небажаного розкриття.

Пасивні методи громадянського спротиву

Пасивний спротив спрямований проти всіх ворожих інституцій – окупаційних військ, військової адміністрації, а також проти колабораціоністів. Цей спротив – є дієвим методом боротьби для усього населення не залежно від віку чи професії.

Пасивні методи громадянського спротиву найбезпечніші. Вони не вимагають жодних руйнівних засобів і завдають шкоди окупантам непрямими засобами. Ці методи засновані на універсальній можливості приймати помилкові рішення, не співпрацювати з окупантом й спонукати інших наслідувати Ваш приклад.

Простим прикладом прийняття помилкового рішення може бути Ваша доброзичлива вказівка окупанту невірного напрямку дороги. Відмова від співпраці з окупантами може включати не що інше, як створення неприємних ситуацій: сварки, прояви неповаги чи показової мовчанки.

Цей вид діяльності іноді називають "людський фактор", який може впливати на затримки, помилки у буденних питаннях.

Ви маєте заздалегідь продумати, які типи хибних рішень і відмови від співпраці з окупантами призведуть до ефекту доміно. Розробіть заздалегідь модель своєї поведінки з окупантами, сплануйте свої дії, що збільшать «масштаб помилки» противника.

Пасивні методи спротиву несуть у собі матеріальну та моральну дії.

Матеріальна дія: зниження виробництва, погіршення якості продукції тощо.

Моральна дія: відчуття окупантами невпевненості, ізоляції та ворожості.

Чим більше людей приєднується до спротиву, тим скоріше окупант зазнає нищівної поразки.

Загальні методи для зниження морального духу окупантів

✓ Давати розширені та незрозумілі відповіді, коли вас про щось запитують на роботі.

✓ Поширюйте чутки серед колабораціоністського керівництва про те, що Ви чули, що їх планують замінити на посадовців з числа окупантів. А співробітникам розповідайте про уявних шпигунів і загрозу від місцевого аналога «гестапо».

✓ Поводьтеся якомога дратівливішим і сварливим при розмові з окупантами чи колаборантами.

✓ Публічно піддавайте сумнівам всі види правил, що стосуються таких питань, як нормування, транспортування, правила дорожнього руху тощо.

✓ На публіці холодно ставтесь до окупантів та колаборантів. Ігноруйте їх запитання або краще вказуйте їм хибні відповіді (наприклад, коли питають шлях чи час).

✓ Демонстративно припиняйте усі розмови, коли окупанти чи колаборанти заходять у кабінет, кафе або випадково зустрічаєтеся з такими на вулиці чи у магазині. Також демонстративно відступайте від них у бік, аби навколо окупантів утворювався вільний простір і вони виразніше відчували свою ізоляцію.

✓ Постійно жалітися, плакати й істерично ридати (якщо Ви жінка) при кожній нагоді, особливо коли стикаєтеся з урядовими чиновниками-колаборантами.

✓ Бойкотуйте участь та відвідування розважальних заходів (кінотеатрів, театрів, концертів тощо). Особливо це стосується провладних мітинг на підтримку

окупаційної влади. Виправданням для цього може бути захворювання Вас чи близьких рідних, термінові справи за містом, ремонт каналізації вдома тощо.

✓ Не купуйте й не читайте друковані видання, які будь-яким чином пов'язані з окупаційною владою. Утримуйтеся від перегляду та прослуховування теле-радіо передач окупантів. Не відвідуйте інформаційні чи розважальні сайти країни окупантів.

✓ Підкидайте у поштові скрині записки з погрозами (краще аби вони були надруковані, не зберігайте ці файли на Ваших гаджетах).

✓ Робіть анонімні дзвінки з погрозами на кшталт «за тобою скоро прийдуть», «день розплати вже близько» тощо.

✓ Не користуйтеся специфічними привітаннями окупантів, лозунгами, не виконуйте гімн окупантів на загальних зборах.

- ✓ Навіть якщо Ви розумієте мову окупанта, робіть вигляд, що не розумієте досконало усіх її слів; постійно перепитуйте, уточнюйте.

Якщо Ви займаєте керівні посади при адміністрації окупаційної влади:

Ваше головне завдання – вплинути на організацію роботи та прийняття рішень. Загальмувати ефективні та збільшити акцент на неефективних шляхах вирішення поставлених завдань.

✓ Наполягайте на тому, щоб робити все через посередників. Ніколи не дозволяйте використовувати короткі шляхи вирішення проблем.

✓ За можливості, покладайте одні й ті самі обов'язки на декількох посадовців.

✓ Висловлюйте «промови» перед окупантами в адміністрації. Розмовляйте якомога частіше і довго. Сповільнюйте прийняття рішень противником розповідями про особистий досвід, анекдоти тощо. Ніколи не соромтеся зробити кілька відповідних «патріотичних» коментарів.

✓ Якщо можливо, передавайте всі питання до комітетів для «подальшого вивчення та розгляду». Намагайтеся зробити комітети якомога більшими — ніколи не менше п'яти осіб повинні погодити спільне рішення.

✓ Приймайте невідповідні рішення якомога частіше.

✓ Сперечайтеся про точні формулювання указів, протоколів, резолюцій тощо. Через певні проміжки часу уточнюйте у окупантів, поставлених при органах самоврядування, одні й ті самі неважливі питання.

✓ Якщо Ви депутат місцевих органів самоврядування – повторно ініціюйте обговорення та голосування вирішених на останньому засіданні питань. Спробуйте відкрити питання доцільності раніш прийнятих рішень.

✓ Пропагуйте «обережність». Закликайте своїх колег бути «обережними» і уникати поспіху, лякайте їх недовірливим ставленням з боку окупантів.

✓ Розпалюйте суперечки серед підлеглих на ґрунті різниці компетентності.

✓ При виявленні корупційної складової не повідомляйте органи окупаційної адміністрації. Всіляко її заохочуйте.

Якщо Ви - працівник виконавчої гілки влади при адміністрації окупаційної влади:

✓ Частіше вимагайте письмових розпоряджень від різних структур окупаційної влади.

✓ Звикніть більшість наказів «неправильно розуміти». Задавайте нескінченні запитання або ведіть довге листування з комітетами.

✓ Зробіть все можливе від Вас, щоб відстрочити виконання завдання окупаційної влади. Навіть якщо частина питання була вирішена заздалегідь, не говоріть про те, а вимагайте більше додаткового часу.

✓ Не замовляйте нові робочі матеріали (витратні матеріали) до тих пір, поки ваші поточні запаси не вичерпаються остаточно, найменша затримка у виконанні рутинної роботи означатиме зупинку виконання адміністративних рішень.

✓ Замовляйте дорогі високоякісні матеріали, які важко отримати. Попереджайте, що звичайні матеріали означатимуть неякісне виконання роботи. Також проводьте закупівлю зайвих непотрібних матеріалів.

✓ Формулюючи завдання, завжди спочатку ставте в пріоритет другорядні завдання. Маєте можливість - призначайте на виконання робіт неефективних працівників, надавайте їм для робіт застарілу техніку (інструменти).

✓ Наполягайте на бездоганному виконанні робіт у відносно неважливих завданнях; відправляйте працівників назад на доопрацювання за найменший недолік. Великим успіхом буде затвердження для робітників неефективних алгоритмів роботи, інструкцій тощо (не стосується інструкцій з заходів безпеки, що можуть призвести до каліцтва або загибелі, окрім якщо цією жертвою може стати окупант).

✓ При здійсненні (замовленні) закупівель робіть помилки в маршруті доставок, щоб деталі та матеріали були відправлені не в те місце.

✓ Під час навчання нових працівників давайте неповні або оманливі інструкції для роботи, нехай вони з першого дня працюють неефективно.

✓ Знижуйте моральний дух, а разом з ним і виробництво, шляхом демотивації ефективних працівників. Для цього частіше заохочуйте неефективних працівників, надавайте їм незаслужені підвищення, позачергові відпустки. Дискримінуйте ефективних працівників, що погоджуються з політикою окупантів – робіть їм систематичні зауваження без точних пояснень за що саме.

✓ Організовуйте зустрічі, проводьте конференції в час, коли потрібно виконувати більш важливі завдання.

✓ Подумайте як збільшити паперову роботу правдоподібними способами. Вимагайте більше копій непотрібних документів.

✓ Помножте процедури та дозволи, пов'язані з виданням інструкцій, указів, особливо документації від якої залежить видача заробітної плати робітникам. Зробіть так, щоб не менше трьох посадовців мали схвалювати адміністративні рішення, які міг би схвалювати один.

✓ Маючи розпорядчі повноваження при окупаційній владі застосуйте всі вище зазначені методи до останнього.

Якщо Ви – офісний працівник при адміністрації окупаційної влади:

✓ Перш за все, Ви маєте сховати записи (особові справи) всіх кого Ви знаєте, з числа долучених до руху спротиву.

✓ Робіть помилки в документах, плутайте схожі назви, використовуйте неправильні адреси (фамілії виконавців) тощо.

✓ Робіть як найбільше запитів, листування з різними комітетами. Нехай краще витрачають робочий час на листування аніж на роботу.

✓ Якщо Вам доручено робити копії документів, зробіть декілька копій не якісних та перемішайте їх зі звичайними, щоб потім довелося виконати додаткові копіювання.

✓ Якщо до Вашого начальника записуються на зустріч, то повідомляйте гостей, що Ваш начальник зайнятий або на зустрічі (розмовляє по телефону) тощо.

✓ Затримуйте письмові розпорядження перед відправкою в комітети чи в діловодство.

✓ Поширюйте тривожні чутки серед інших робітників (наприклад про їх скору заміну на іншого працівника з країни окупантів).

✓ Загалом працюйте якомога повільніше. Продумайте, як збільшити кількість необхідних дій для виконання завдань.

✓ Беріть якомога більше перерв у своїй роботі. Витрачайте зайвий час на прості завдання. Якщо Ви ріжете папір, копіюєте або друкуєте документи, формуєте пакети документів, то виконуйте усі дії вдвічі довше аніж потрібно.

✓ Навіть коли Ви йдете в туалет, проводьте там більше часу, ніж необхідно. Забувайте необхідне для роботи приладдя (інструменти), і вимушено повертайтеся за ними декілька разів.

✓ Удавайте, що робочі вказівки (інструкції) важко зрозуміти, і попросіть повторити їх більше одного разу. Або зробіть вигляд, що Ви особливо турбуєтеся про виконання своєї роботи і докучайте начальнику зайвими запитаннями.

✓ Виконуйте свою роботу погано, але звинувачуйте в цьому погані інструменти роботи, периферійні прилади або комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення тощо. Систематично скаржиться, що ці речі заважають Вам виконувати свою роботу правильно і у встановлений термін.

✓ Ніколи не передавайте свої навички та досвід новому чи менш кваліфікованому працівнику.

✓ Всіляко завантажуйте адміністративний ресурс. Заповнюйте форми нерозбірливо, щоб їх доводилось переробляти; робіть помилки, пропускайте запитувану інформацію у бланках.

✓ Якщо можливо, приєднайтеся або допоможіть організувати групу для подання проблем співробітників керівництву. Слідкуйте за тим, щоб прийняті процедури були якомога незручними для керівництва, передбачаючи присутність великої кількості співробітників на кожній зустрічі.

✓ Перемішуйте документи на полицях, в папках, архівах місцями.

✓ Якщо у Вас робота за комп'ютером, час від часу перезавантажуйте його, жаліючись на нестабільну роботу. Якщо до комп'ютера мають доступ декілька працівників: переміщуйте документи в інші папки; видаляйте документи або встановлені програми. Загалом саботування роботи на комп'ютері цілковито залежить від Вашого вміння користуватися ПК.

Якщо Ви – лікар, фармацевт, медсестра:

✓ Візьміть на себе таємний догляд за людьми в русі спротиву;

✓ Використовуйте нібито більше медикаментів та перев'язувального матеріалу, ніж насправді потрібно. Не обліковані залишки ховайте та передавайте членам руху спротиву.

Якщо Ви – начальник складу:

Скоріш за все окупанти матимуть за завдання привласнити усі можливі ресурси, тому слід:

✓ Перед наближенням окупантів розформувати оптові склади.

✓ Розподілити продукти та матеріали серед населення (не серед колаборантів). Кожен господарник самостійно зможе заховати свою частку.

Якщо Ви – працівник паспортного столу:

Існує велика необхідність у виготовленні фальшивих документів для пересування членів руху спротиву окупованою територією, тому слід:

✓ Таємно збирай паспорти, посвідчення і ідентифікаційні коди померлих людей. Передавай їх членам руху спротиву.

Якщо Ви – працівник поліції:

✓ Віддавайте комплекти уніформи членам руху спротиву для легендування їх діяльності.

✓ Попереджайте осіб, яких наказано заарештувати.

✓ Під час погоні сумісно з колаборантами та перестрілок проти членів руху спротиву, Ваша зброя часто «дає осічку», Ви «не потрапляєте у ціль», «потребуєш перезарядки зброї» тощо.

✓ Якщо під час перестрілки буде хаос, стріляй по автомобілям власної частини.

✓ Начебто через власну необережність створи слабкі місця в ланцюгу оточенню членів руху спротиву і допоможи їм втекти.

✓ При можливості збирай боєприпаси та зброю, передавай їх членам руху спротиву.

✓ Якщо Ви працюєте водієм в відділку поліції, Ви маєте можливість допомогти членам руху спротиву пальним та деталями до автомобілів. За можливості створити таку ситуацію, при якій вони самі угонять Ваш автомобіль, аби на Вас не пали підозри.

✓ Якщо Ви в поліції криміналіст: затирайте сліди, знищуйте речові докази, спрямовуйте окупантів на хибний шлях, за можливості попереджай підозрюваних.

Якщо Ви – священник:

✓ Знищуйте списки Вашої пастви (якщо є такі). Окупанти можуть ними скористатися для своїх каральних операцій.

✓ Використовуй свою діяльність аби морально підкріплювати віру у кінцеву перемогу. Роби це завуальовано, не відомо чи будуть агенти окупанта відвідувати Ваші заходи для перевірки.

✓ Якщо Вашу діяльність заборонили, оберіть собі іншу професію для прикриття, яка вимагає бути часто в дорозі (наприклад, розвозити пошту). Таким чином, Ви зможете навідувати людей й продовжувати священицьку діяльність.

Якщо Ви – вчитель, вихователь в дитсадку:

Окупанти не покинуть боротьбу за серця нашої молоді. Окупанти майже відразу проведуть ряд заходів, як то:

- заміна підручників;
- проведення чистки учительського колективу;

- наповнення будь яких занять політичною складовою, своєю окупантською символікою тощо;
- обов'язково заняття на окупантській мові;
- плекання культу особи лідера окупантів

✓ Можливими контрзаходами будуть: розвиток у молоді критичного мислення і плекання загальнолюдських цінностей, як-то вірність, любов, дружба. Сприяння посиленню прив'язанності до сім'ї, виникнення почуття належності до своєї територіальної спільноти.

Активні методи громадянського спротиву. Саботаж

Простий саботаж – це більше, ніж просте злодіяння. Саботаж завжди повинен складатися з дій, результати яких завдадуть шкоди ресурсам та живій силі окупантів.

Простий саботаж також може мати вторинні наслідки, які на перший погляд Ви могли б не помітити.

Проведення систематичних саботажів на окупованих територіях деморалізує окупаційну адміністрацію. Крім того, Ваш успіх буде підбадьорювати та надихати інших громадян на боротьбу. В підсумку, Ви знайдете однодумців і разом зможете допомогти один одному, в т.ч. виконати більш складні акції.

Врешті решт, систематична практика простих диверсій полегшить регулярній армії Вашої країни в активних зусиллях по визволенню країни з під ярма окупанта.

На відміну від високотехнічної диверсії, саботаж не вимагає від Вас детального планування, використання спеціальних інструментів чи залучення сторонніх осіб.

Прості саботажі в побуті можуть проводити усі громадяни, не залежно від віку чи статі. При цьому Ви піддаєте себе мінімальному ризику розкриття чи травмування.

На сьогодні однаково буде цінним - прокол шини на армійській вантажівці окупанта, що відійшов по справах та псування партії тканини, що має надійти для виготовлення бронежилетів військам окупанта.

Нижче наведено перелік конкретних дій. Звичайно, це не повний список простих методів активного спротиву. Ви можете і повинні доповнювати їх своїми ідеями, досвідом, виходячи з конкретної ситуації, яка склалася у Вашому місті.

- **Будинки**

✓ Склади, казарми, офіси, готелі та заводські будівлі є гарними мішенями для простих диверсій. Вони надзвичайно сприйнятливі до пошкоджень, особливо вогнем. І у разі пошкодження вони становлять відносно велику проблему для окупанта.

✓ Пожежу можна розпочати скрізь, де є скупчення легкозаймистих матеріалів. Очевидно, що склади є найбільш перспективними цілями, але «вогняні» саботажі не повинні обмежуватися лише ними.

✓ Якщо це можливо, пожежа має розпочатися як тільки Ви покинете район своєї диверсії. Використовуйте комбінацію свічки та паперу, розташувавши її якомога ближче до легкозаймистого матеріалу, який Ви хочете підпалити: відірвіть від аркуша паперу смужку шириною три-чотири сантиметри і два-три рази оберніть її навколо основи свічки. Скрутіть більше аркушів паперу у «гніздо» і покладіть їх навколо основи свічки. Коли полум'я свічки досягне оточуючої смуги, воно загориться і, у свою чергу, запалить навколишній папір. Від цього залежатиме розмір і тривалість полум'я. За допомогою полум'я такого роду можливо запалити майже будь який легкозаймистий матеріал, наприклад, бавовняні мішки.

✓ Щоб запалити більш стійкі матеріали, використовуйте свічку плюс щільно згорнутий або скручений папір, змочений у пальному.

✓ Використовуйте запобіжник, подібний до запропонованого вище, щоб розпалити пожежу в робочий час. Знищення документів у полум'ї та інших видів носіїв інформації був би серйозною перешкодою для окупантів.

✓ Легко розпочати пожежу з підвальних приміщень, де не буде свідків та де часто складуються легко займисті матеріали (наприклад, старі меблі, фарба, розчинники тощо). Ці матеріали легко можна запалити сигаретою або простим сірником. Так як в таких умовах пожежі інколи трапляються самостійно – це може стати гарним алібі для Вас. При цьому Ви можете першим повідомити про «помічену» пожежу, просто не повідомляйте про неї занадто рано.

✓ Чисті прибрані приміщення не схильні до пожеж, а ось засмічені навпаки. Тому за деякий час перед саботажем Ви повинні недбало ставитися до сміття, легкозаймистих матеріалів. Якщо накопичується достатня кількість сміття та легкозаймистих матеріалів Вам буде в подальшому легше розпочати підпал.

✓ Якщо в приміщенні використовується побутовий газ та воно безлюдне вночі, щільно закрийте вікна, увімкніть газ і залиште в кімнаті горіти свічку, щільно зачинивши за собою двері, затуліть ганчіркою дверний отвір. Через деякий час газ накопичиться і вибухне.

✓ Намагайтеся порушити роботу систем кліматизації (вентиляції, кондиціювання, опалення) в будівлях, де працюють або проживають окупанти чи колаборанти.

- **Вода, струм та інше**

✓ Спустоште протипожежні запаси води на підприємстві, ввімкнувши автоматичну протипожежну систему. Ви можете зробити це, тримаючи під датчиком запалений сірник або шматок паперу. Навіть якщо автоматичної системи пожежогасіння не має, все одно має спрацювати пожежна тривога і будуть проводитися евакуаційні дії, що перерве робочий процес на будь якому підприємстві.

✓ Влаштовуйте вище зазначені диверсії у торгівельно-розважальних центрах, де легше всього їх розпочати у туалетах (відсутні камери спостереження).

✓ Викидайте папір в туалет замість відер для сміття; а краще щільно обгорніть шматок тканини у туалетний папір та викиньте у туалет. Ще краще просочити губку для миття посуду густим розчином крохмалю або цукру. Після чого щільно стиснути її в кулю, обмотати ниткою і висушити. Після чого зніміть мотузку, коли «куля» повністю висохне. Губка буде у вигляді тугої твердої кульки. Змийте у водопровідний канал або іншим чином введіть її в каналізаційну трубу. Губка поступово розшириться до свого нормального розміру і закупорить каналізаційну систему.

✓ Вдень викрутіть лампочку, покладіть на її основу монету та вкрутіть назад. Вночі, коли буде включено світло, мають вийти з ладу запобіжники. Важливо для цього використовувати лампочки старого зразку. Якщо на місті Вашого майбутнього саботажу використовують LED-лампочки, Ви можете принести старі заздалегідь і замінити їх.

✓ Якщо на підприємстві використовуються запобіжники старої системи, то такий самий саботаж можна провести й з ними. Тоді коротке замикання може викликати пожежу, пошкодити трансформатори або перевантажити центральний запобіжник, який може перервати розподіл електроенергії на великій території.

✓ Візьміть канцелярські шпильки, швидко висихаючий клей (не ПВА), тобто згодиться все, що підійде аби заблокувати замкові щілини всіх дверей (особливо громадських будівель без охорони). Будьте обережні, Ви маєте впевнитися, що Вас не буде помічено чи знято на камеру відео спостереження!

- **Промислове виробництво**

✓ Затуплюйте та не гостріть ріжучі інструменти. Вони будуть неефективними, сповільнять виробництво, і можуть пошкодити матеріали та деталі з якими працюють інші.

✓ Коли Ви не користуєтеся пилками, залишайте їх злегка зігнутими (скрученими). Через деякий час вони будуть ламатися при використанні.

✓ Інструменти з електроприводом завжди легко виводяться з ладу коли забруднені. Отвори для змащення та електричні контакти можуть бути легко забруднені звичайним брудом або введенням сторонніх предметів. Для цього покладіть металевий пил або стружки, дрібний пісок, розтовчене скло, наждачний пил та подібні тверді зернисті речовини безпосередньо в системи змащення приборів. Такі матеріали слід вводити в системи змащення повз будь-які фільтри. Вони будуть дряпати гладкі поверхні, руйнувати поршні, стінки циліндрів, вали та підшипники. Двигуни будуть перегріватися й зупинятимуться. За таких умов потрібен буде капітальний ремонт з переліком дорогих деталей.

✓ Ви можете спричинити знос будь-якої машини, зламавши систему фільтрів. Найпростіше вивести з ладу сітку фільтра, проткнувши її олівцем або будь-яким іншим гострим предметом. Якщо є нагода, засипте вище згадані речовини, а потім швидко замініть фільтр на новий.

✓ Якщо Ви не можете дістатися безпосередньо до системи змащення або фільтрів, Ви можете зменшити ефективність самого масла, розбавляючи його у місці зберігання. У цьому випадку підійде практично будь-яка рідина, яка розрідить масло. Особливо ефективною буде невелика кількість сірчаної кислоти, лаку, рідкого скла або лляної олії.

✓ Помістіть будь-яку речовину в системи змащення. Підійде навіть звичайна скомкана шерсть, шматки мотузки, тканини та багато інших простих предметів будуть ефективними для зупинки або перешкоджання потоку масла через лінії подачі і фільтри.

✓ За певних обставин Ви можете видалити з системи саме масло, а не порушувати його ефективність, видаляючи запірні пробки з систем змащення або протикайте самі каністри, в яких воно зберігається.

✓ Систему рідинного охолодження можна вивести з ладу за досить короткий час зі значними пошкодженнями двигуна, якщо покласти в неї кілька щіпок твердого зерна, наприклад, рису або пшениці. Вони набухнуть і закупорять циркуляцію рідини. При цьому прийдеться демонтувати систему охолодження аби усунути проблему. Для засмічення системи рідинного охолодження також можна використовувати тирсу або волосся (шерсть).

✓ Ви можете порушити ефективність системи повітряного охолодження, забиваючи стороннім брудом впускні або випускні клапани. Якщо в системі використовується ремінний вентилятор, зробіть нерівний розріз принаймні наполовину через ремінь. Він буде прослизати і, врешті решт розірветься, двигун при цьому перегріється.

- **Пальне**

Баки, цистерни для заправки пальним зазвичай доступні та легко відкриваються. Вони є дуже вразливою мішенню для простих диверсій.

✓ Покладіть кілька щіпок тирси або твердих зерен, таких як рис або пшениця, в паливний бак бензинового двигуна. Частинки заглушать лінію живлення, в результаті двигун заглухне. Щоб

виявити джерело неприємності, окупантам знадобиться деякий час. Хоча їх буде важко дістати, але крихти натурального каучуку, такі як Ви можете знайти в старих гумках для олівців, також дуже ефективні.

✓ Якщо Ви можете непоміченим пронести цукор, помістіть його в паливний бак бензинового двигуна. Коли цукор горить разом з бензином він перетворюється на липку кашу, яка повністю забруднює двигун і він потребуватиме ретельного очищення та ремонту. Мед і патока так само ефективні, як і цукор. Спробуйте використати не менше 100 грамів на кожні 30 літрів бензину. Кидати в бензин грудки цукору (спресований) не має сенсу (він скоріш за все не розчиниться), краще мелений, а ще краще зробити сироп (розчинений цукор у невеликий кількості звичайної води).

✓ Інші домішки, які Ви можете ввести в бензин, призведуть до швидкого зношування двигуна і в кінцевому підсумку його поломки. Дрібні частинки пемзи, піску, меленого скла та металевого пилу легко потрапляють у бензобак. Переконайтеся, що частинки дуже дрібні, щоб вони могли пройти крізь жиклер карбюратора.

✓ Вода, сеча, вино або будь-яка інша проста рідина, яку Ви можете отримати в досить великих кількостях, може розбавити бензин до точки, коли в циліндрі не буде відбуватися згоряння і двигун не буде працювати. Якщо використовується солена вода, це призведе до корозії та пошкодження двигуна.

✓ У разі дизельних двигунів залийте масло з низькою температурою спалаху в паливний бак - двигун не працюватиме. Якщо в баку вже є належне масло, додайте інший вид масла. Оскільки моторні масла не уніфіковані, мають різні склади, допуски, температурні режими, що відрізняються один від одного, містять різні добавки, при неправильному з'єднанні рідин від різних виробників масло може просто звернутися і двигун заглухне.

✓ Паливопроводи до бензинових двигунів часто проходять біля вихлопної труби. Коли машина знаходиться в стані спокою, можна проколоти невеликий отвір в паливопроводі і заткнути отвір воском. Коли двигун працює і вихлопна труба нагрівається, віск розплавиться; паливо капатиме на вихлоп і почнеться загоряння.

✓ Якщо у вас є доступ до приміщення, де зберігається бензин, пам'ятайте, що пари бензину, що накопичуються в закритому приміщенні, через деякий час можуть вибухнути, якщо Ви залишите в кімнаті горіти свічку. Якщо при знятті кришок цистерн, площі відкриття не достатньо для випаровування бензину, щоб забезпечити потрібну консистенції для вибуху, Ви можете проколоти крихітну дірку в цистерні щоб бензин міг витекти на підлогу. Це значно збільшить показник випаровування. Перш ніж запалити свічку, переконайтеся, що вікна закриті, а кімната настільки герметична, наскільки це можливо. Якщо Ви бачите, що в сусідній кімнаті відкриті навстіж вікна, у Вас є шанс розпалити велику пожежу, яка знищить не тільки пальне, але й все, що знаходиться поблизу. При вибуху пального, двері приміщення відчиняться, створиться протяг, який посилить невелике полум'я.

- **Електродвигуни**

Електродвигуни (включаючи динамо-машини) є більш обмеженими в саботуванні, ніж цілі, зазначені вище. Провести саботаж над ними не так легко і якщо Ви некваліфікований працівник є ризик травмування. Будьте обережні при саботажі електроприладів!

✓ Пам'ятайте, що пил, бруд і волога є ворогами електричного обладнання. Розсипте пил і бруд на місця з'єднання проводів електродвигунів з клемами, а також на ізоляційні частини. Виникає неефективна передача

струму і, в деяких випадках, коротке замикання. Якщо намочити генератор перед пуском двигуна відбудеться коротке замикання.

✓ Ви можете «випадково» пошкодити ізоляцію проводів, послабити гайки на з'єднаннях клем, зробити несправними з'єднання в проводці, для того щоб зменшити потужність електродвигунів.

✓ Пошкодження комутаторів може знизити вихідну потужність електродвигуна або викликати коротке замикання.

✓ Двигуни постійного струму: послабте або зніміть кріпильні кільця комутатора. Посипте металевим пилом на комутатори. Нанесіть трохи масла в місцях контакту комутаторів. Там, де колекторні мотки розташовані близько один до одного, закрийте проміжки між ними металевим пилом або запиляйте їх краї зубилом так, щоб зуби на сусідніх мотках зустрічалися або майже стикалися, і струм міг переходити від одного до іншого.

✓ Посипте металевим пилом на контактні кільця, щоб сталося коротке замикання. Коли двигун не працює, вдарте по контактних кільцях генератора, наприклад зубилом.

✓ Викликати зупинку або зменшити ефективність електродвигуна можливо, наносячи бруд, змішаний з мастилом, на поверхню якоря електродвигуна, щоб він не мав належного контакту.

✓ Щоб перегріти електродвигун, змішайте пісок з жиром і розмажте його між статором і ротором, або вклиньте тонкі металеві шматки між ними. Щоб запобігти ефективному створенню струму, налийте трохи масла або фарби між статором і ротором електродвигуна.

✓ У двигунах, які використовують трифазний струм, глибоко надрізайте один з ввідних проводів ножем або напилком (лише коли машина знаходиться в спокої!) або замініть один із трьох запобіжників на перегорівший. У першому випадку двигун зупиниться через деякий час, а в другому – не запуститься взагалі.

- **Трансформатори, турбіни**

✓ Трансформатори масляного типу можуть бути виведені з експлуатації, якщо налити в масляний бак звичайну чи краще солону воду, охолоджуючу рідину для верстатів або гас.

✓ У трансформаторах з повітряним охолодженням заблокуйте вентиляцію шляхом нагромадження сміття навколо трансформатора.

✓ Всі типи трансформаторів: насипте металевий пил на зовнішню сторону втулки та інші відкриті електричні частини.

✓ Турбіни здебільшого мають міцну конструкцію, міцно розміщені та важкодоступні. Їхня вразливість до простого саботажу дуже низька.

✓ Після огляду або ремонту гідротурбіни ненадійно закріпіть кришку, щоб її зірвало під час наступного пуску. Ослаблена кришка на паровій турбіні призведе до витоку рідини та сповільнення роботи.

✓ У головку напірного штока гідротурбіни вставте великий шматок залізного брухту, так щоб рідина перенесла цей шматок металу до обладнання заводу.

✓ Створіть витік в лінії, яка подає масло до турбіни, так щоб масло потрапляло на трубу з гарячою парою; це може спричинити пожежу.

- **Котли**

✓ Знизьте ефективність парових котлів будь-яким доступним для Вас способом. Налийте в них занадто багато води, щоб вони повільно запускалися, або тримайте вогонь низьким, щоб вони були неефективними. Дайте їм висохнути

і розпаліть знову вогонь; з часом вони швидше тріснуть і вийдуть з ладу. Особливо вдалий трюк — додавати вапняк у воду, яку підливаєте в котел; відкладатиметься наліт на дні та з боків котла. Цей нагар забезпечить дуже хорошу ізоляцію від тепла; після того, як його набереться достатньо, котел стане абсолютно неефективним.

- **Виробництво: метали**

✓ Тут треба розуміти про два етапи саботажів: 1 етап підготовки інструментів і обладнання для заводів з виплавки; 2 етап експлуатації устаткування на самому заводі. Ваша головна мета на 1 етапі зробити все аби інструменти, матеріали та обладнання було з дефектами, якомога неефективними. Мета 2 етапу – проводити експлуатацію устаткування так аби воно часто виходило з ладу і виробництво систематично зупинялося.

- **Виробництво: видобуток корисних копалин**

Якщо Ви працюєте в сфері видобутку корисних копалин, Вашою головною задачею є саботування робочого процесу. Робітники якомога більше часу мають сидіти без діла, систематично зменшувати норми видобутку копалин.

✓ Розпочніть свою діяльність з приладів освітлення. Виводьте з ладу ліхтарі, електричні лампи і електропроводку. Замінюйте на несправні елементи живлення там де вони є.

✓ Наступною ціллю Вашої діяльності мають стати інструменти видобутку копалин. Використовуйте поради цього посібника з пунктів «Промислове виробництво» та «Електродвигуни». Для саботування знарядь праці Вам знадобиться звичайна вода, металевий або вугільний пил, масло.

✓ Вінцем Вашої діяльності має стати саботування ліній доставки копалин. Послабте ланцюг, який тягне конвеєри, що перевозять копалини. При цьому глибока вм'ятина в ланцюзі від удару киркою чи лопатою призведе до розриву ланцюгу при нормальному навантаженні. Як правило, ланцюги можуть вийти з ладу самостійно. Не поспішайте повідомляти про виявлене пошкодження; не поспішайте передавати ланцюг для ремонту та повертати його після ремонту.

✓ Залишайте різні перешкоди для роботи конвеєру, особливо в місцях з’єднань. Дуже добре якщо залишені перешкоди призведуть до перекидання ковшів на конвеєрі.

✓ Відправляйте разом з копалинами деяку кількість каменів та інших непотрібних матеріалів.

- **Виробництво: сільське господарство**

✓ Про саботування сільгосптехніки Ви можете дізнатися з пунктів «Промислове виробництво», «Електродвигуни» та «Пальне». Також використовуйте свої знання та досвід.

✓ Якщо Ви впевненні, що врожай та худоба буде використана окупантами, намагайтеся перевезти запаси в більш безпечне місце, роздати довіреним особам. Як правило, окупанти реквізують всі запаси без виключення для своїх підрозділів.

✓ Якщо Ви знаєте що даний врожай буде заготовлено для окупантів, Ви можете годувати худобу сільськогосподарськими культурами. За можливості, нехай врожай збирають занадто рано або занадто пізно. Якщо у Вас є доступ до

запасів окупантів - зіпсуйте їм запаси зерна, фруктів і овочів, намочивши їх водою, щоб вони загнили. Фрукти та овочі можна зіпсувати, залишивши їх на сонці.

- **Транспортна система**

Залізничний транспорт

✓ Якщо Ви співробітник залізниці чи навіть звичайний пасажир, Ваше завдання зробити поїздку якомога незручною для особового складу окупантів. Робіть помилки при оформленні залізничних квитків; оформлюйте два квитки на одне місце в поїзді, щоб вийшла цікава суперечка в самій дорозі; якщо час відправлення поїзда поруч, замість того, щоб видавати друковані квитки, повільно виписуйте їх від руки, продовжуючи процес, поки поїзд майже не буде готовий до відправлення або вже покинув станцію. На дошках оголошень станцій з повідомленнями про прибуття та відправлення поїздів надрукуйте неправдиву або оманливу інформацію про потяги, що прямують до ворожих напрямків.

✓ У поїздах, які прямують до ворожих пунктів призначення, супроводжуючий персонал та пасажири повинні зробити життя пасажирів країни окупанта максимально незручним. Слідкуйте за тим, щоб їжа та напої були неякісні, після півночі дуже голосно дзвоніть і сповіщайте про всі зупинки станцій. Також вночі якомога гучніше совайте багаж тощо.

✓ Слідкуйте за тим, щоб багаж окупантів був загублений або вивантажений на неправильних станціях.

✓ Машиністи повинні стежити за тим, щоб потяги йшли повільно або робили позапланові довгі зупинки з правдоподібними причинами. Надмірно використовуйте гальма на поворотах і на спусках.

✓ «Попрацюйте» з розподільчими щитами, що керують сигналами на шляхах. За можливості змініть клеми таким чином, щоб сигнал на пульті вмикав сигнал не того покажчика.

✓ Зробіть так, щоб сигнальні стрілки та сигнальні ліхтарі не працювали; поміняйте кольорові лінзи: червоне та зелене світло.

✓ Виведіть з ладу точки перемикання на коліях, щоб вони не рухалися. Для цього помістіть каміння або щільно бруд між точками перемикання.

✓ Слідкуйте за тим, щоб вагони ставили не в ті потяги. Знімайте або замінюйте покажчики на вагонах (номер та напрямок поїзду). Ставте маркування про те, що вагони потребують термінового ремонту.

✓ Збирайте робочий одяг працівників залізниці і передавайте його членам руху спротиву для легендування своєї діяльності.

Автомобільний транспорт

Самі автомобільні шляхи пошкодити досить важко, а отже, недоцільно. Звичайно Ви можете зробити завали на дорогах з повалених дерев чи каміння. Робіть їх на тих ділянках дороги, де окупантам буде неможливо оминути їх по бездоріжжю. Також Ви маєте сконцентрувати свою увагу на наступних прийомах саботажу.

✓Замінюйте або прибирайте дорожні знаки на перехрестях і розвилках; окупант поїде хибним шляхом і може проїхати десятки кілометрів перш ніж виявить свою помилку. У районах, де рух складається переважно з ворожих автомобілів, вантажівок та автоколон різного типу, знімайте сигнали небезпечних ділянок дороги.

✓Коли ворог запитує вказівку, ввічливо дайте йому неправильну інформацію. Особливо коли ворожі колони зупиняються поруч з Вами, Ви можете поширювати чутки та давати неправдиву інформацію про закриті або взірвані мости та об'їзди попереду.

✓Якщо Ви можете розпочати «пробку» на дорозі з інтенсивним рухом – зробіть це. Будівельні групи з відповідною технікою (вантажівка, трактор) можуть зачепити і пошкодити залізнодорожні колії, якщо такі проходять на ділянках дороги з асфальтовим покриттям.

✓Розкидайте по дорогах розбите скло, цвяхи та гострі камені, щоб проколоти шини окупантам. Не кидайте ці предмети на дорозі навпроти своєї домівки, краще це зробити на віддалені від Вашого дому (хоча б на 150 метрів).

✓Водій автобуса може проїхати повз зупинку, де хоче вийти окупант чи колаборант. Таксисти витрачайте час окупантів і заробляйте додаткові гроші, проїжджаючи найдовший шлях до місця призначення.

✓Якщо є можливість та час забийте сміттям замки запалювання в автомобілях окупантів, а краще залийте швидко засихаючим клеєм; засипте бруд в свічки запалювання.

✓Якщо у Вас є доступ до автотранспорту на стоянках, увімкніть світло в припаркованих автомобілях, щоб акумулятор розрядився. Якщо Ви – механік і маєте доступ до капоту автомобілів, то перед Вами розкривається повно цілей. Проводка, патрубки, фільтри тощо – Ваші цілі. Ступень саботування тут залежить тільки від Ваших можливостей і алібі.

✓При можливості замініть окупанту мастило в трансмісії автомобіля на інший вид.

✓У вантажівках, тракторах та інших автомобілях, при ремонті не доводьте роботу до кінця (або виконайте її максимально неякісно). Наприклад, ненадійно закріплюйте корпус редуктора, вставляючи болти лише в половину отворів для болтів. Під час роботи шестерні будуть сильно трястися і незабаром вийдуть з ладу. Також можна імітувати дефіцит запчастин, розтягуючи ремонт у часі.

✓Дуже легко проколоти шини транспортних засобів, що не охороняються. Помістіть цвях вертикально перед заднім колесом з дальньої від водія сторони; коли машина заведеться, цвях акуратно пройде через шину.

✓У шиномонтажній майстерні легко пошкодити шину: залийте всередину колеса рідину, що з часом роз'їсть основу повітряного клапану. Для цього може підійти каустична сода, рідке скло, бензин. Також ви можете помістити сторонній предмет між шиною і камерою, через деякий час він спричинить пробив.

✓Збираючи колесо після ремонту, накачайте камеру якомога швидше. Замість того, щоб заповнювати плавно, в цьому випадку вона швидше зношується. Або, збираючи колесо, подивіться, чи можете Ви затиснути частину камери між ободом шини та ободом колеса, це спричинить вибух при інтенсивній їзді.

✓При підкачці повітря в шини стежте за тим, щоб тиск у них був нижче нормального, це призведе до швидшого зносу. При підкачці шин на подвійних колесах (вантажівки) накачайте внутрішню шину до набагато більшого тиску, ніж зовнішню; обидві будуть зношуватися швидше. Погано вирівняні колеса також швидко зношуються; Ви можете залишити колеса не вирівняними, коли вони надходять для регулювання. При цьому не забудьте тягнути час «ремонту».

✓Якщо у вас є доступ до складу шин, Ви можете зіпсувати їх, проливаючи на них масло, каустичну соду, рідке скло, бензин. Проте врахуйте, що синтетичний каучук менш чутливий до цих хімічних речовин.

✓Проте справжні проблеми Ви влаштуєте, коли матимете доступ до мотору. Якщо масло потрапить на електричні дроти або гумові патрубки системи охолодження двигуна. Сучасна синтетична олія просочена хімічними елементами, які роз'їдають наліт і вичищають двигун зсередини. Крім того, сама основа мастила несумісна з низкою пластмас та гумових виробів. Олія нещадно розщеплює їхню структуру. Крапля вбирається, потім гума набухає, втрачає еластичність і з часом не може тримати навантаження. Роздуті патрубки системи охолодження лопаються під тиском, рідина миттєво закипає та виривається

назовні гігантськими хмарами білої пари. Що стосується проводки, то гума теж вбирає масло, твердне і тріскається через температуру.

Водний транспорт

✓Персонал барж і човнів повинен поширювати неправдиві чутки про судноплавність і стан водних шляхів, якими вони рухаються. Скажіть іншим капітанам барж і човнів слідувати шляхами, що забирають додатковий час, або змушуйте їх обійти канали.

✓Капітани барж і човнів повинні з особливою обережністю плавати поблизу шлюзів і мостів, витрачати свій час і витрачати час інших суден, які можуть на них чекати. Баржі, які «випадково» сідають на мілину, також є ефективним витрачанням часу.

✓Обслуговуючий персонал на поворотних, розкидних або підйомних мостів може затримувати рух по мосту або на водному шляху під ним через повільність роботи під любими доступними причинами. Капітани човнів можуть залишати відкритими розвідні мости і створювати пробки, якщо зупиняться під розведеним мостом на деякий час.

✓Під час завантаження або розвантаження поводьтеся з вантажем необережно, щоб завдати шкоди. Розташуйте вантаж так, щоб найслабші та найлегші ящики були внизу трюму, а найважчі – зверху. Накрийте вантаж брезентом неакуратно, щоб дощ пошкодив вантаж.

- **Комунікації**

✓ Перешкоджайте окупаційно-колабористським службам, особливо військовим, здійснюючи принаймні один телефонний дзвінок на день до штабу частини противника; коли абонент піднімає трубку, скажіть йому, що у Ви помилилися. Якщо Ви впевнені, що Вас не відстежать по дзвінку – залишайте погрози. Телефонуйте у поліцейську службу та анонімно повідомляйте неправдиві повідомлення про пожежі, дрібні злочини, про підозрілих людей і т.п.

✓ У офісах і будівлях електрики та спеціалісти з ремонту мереж можуть зробити неякісні з'єднання та пошкодити ізоляцію, вивести з ладу мережу Інтернет тощо.

✓ Доступ до розподільного щитка також надає широке поле для саботажу. Тут все буде залежати від рівня Вашої фантазії та ступеню безпеки.

✓ За можливості перерізайте телефонні (та Інтернет) лінії передачі. Пошкоджуйте ізоляцію на лініях електропередач.

✓ Співробітники поштового відділення можуть стежити за тим, щоб пошта окупантів завжди затримувалася на один день або більше, щоб її клали в неправильні мішки тощо. Віддавайте спецодяг робітників пошти членам руху спротиву задля легендування їх діяльності.

- **Кінофільми**

✓ Оператори за пультами у кінотеатрах можуть заважати показу окупантських кінострічок та ворожих пропагандистських фільмів поганим фокусуванням, прискоренням або уповільненням фільму та спричиняючи часті поломки під час показу.

✓ Аудиторія може зіпсувати показ фільмів окупантів, аплодуючи, щоб заглушити слова актора, голосно кашляючи та розмовляючи по мобільному телефону і т.п.

✓ Кожен може зірвати показ окупантського фільму, помістивши десяток метеликів у паперовий пакет. Візьміть сумку з собою в кінотеатр, покладіть її на підлогу в порожній частині театру і залиште її відкритою. Мотилі вилетять і залізуть на лінзу проектора, так що затьмарять тінями показ.

- **Радіо**

✓ Інженерам радіостанцій буде досить легко перемодулювати передачу голосу ведучих, які сіють ворожу пропаганду, так що вони звучатимуть так, ніби вони розмовляють через важку бавовняну ковдру.

✓ Пошкодження ізоляції будь якого електричного обладнання має тенденцію створювати радіоперешкоди в безпосередній близькості, особливо на великих генераторах, неонових вивісках, люмінесцентному освітленні, та лініях електропередач. Якщо робітники можуть пошкодити ізоляцію на лінії високої напруги поблизу аеродрому окупантів, вони ускладнять і, можливо, унеможливлять радіозв'язок «земля-літак» протягом тривалого часу.

- **Лінії електропередач**

✓ Електрики можуть послабити і забруднити лінійні ізолятори на стовпах електропередач, щоб спричинити витік живлення.

✓ Навіть якщо Ви не маєте технічної підготовки, Ви все одно можете провести чудовий саботаж. Буде досить легко вимочити в дуже солоній воді товсту мотузку, висушити її, а потім обв'язати декілька разів між двома-трьома лініями електропередач. При цьому, якщо є можливість, намотайте кілька витків навколо кожної лінії дроту. Таким чином коли піде дощ, мотузка стає провідником, і в результаті виникне коротке замикання.

Допомога руху спротиву

Ви, як цивільна особа в окупації можете не тільки організовувати та приймати участь в актах саботажу проти окупантів, а також за можливості допомагати активним групам руху спротиву у Вашій місцевості. Загалом допомога багато в чому залежить від Вашої професії, ресурсів які Ви маєте. Розглянемо основні напрямки Вашої діяльності:

- перше й головне – це збереження віри у нашу кінцеву перемогу! Підтримуйте однодумців!
- систематичне спостереження за окупантами. За можливості документування їх злочинів. Вони мають розплатитися за всі принесені жахіття на нашу землю;
- якщо у Вас є можливість, виготовляйте підробні документи для членів руху спротиву (пропуски, особисті документи тощо);
- передача харчів, медикаментів, одягу, інформації, інструментів тощо членам руху спротиву;
- переховування хворих та поранених, а також догляд за ними;
- переховування матеріалів та боєприпасів в інтересах руху спротиву;
- бійці руху спротиву, які можуть діяти у Вашому районі можуть бути жителями з інших областей, тому допомагайте їм краще орієнтуватися на місцевості, підказуйте кращі шляхи та інформацію про блок-пости окупантів;
- за можливості Ви можете вербувати та направляти цінних кадрів в ряди руху спротиву (медики, зв'язківці, колишні поліцейські тощо, які не стали колаборантами);
- виявлення колаборантів, передача про них інформації членам руху спротиву. За можливості боротьба з колабораціонізмом;
- виготовлення та розповсюдження інформаційних матеріалів (листівки, графіті). Поширюйте новини в мережі Інтернет. Пам'ятайте при цьому, Ви не повинні лишати жодних слідів своєї причетності, не зволікайте правилами інформаційної гігієни.
- в решті решт, Ви самі можете на деякий час замінити поранених бійців руху спротиву.